

Controvèrsia al voltant d'un fenomen en auge

Salut posa límit al cigarret electrònic

La Generalitat aplica als centres sanitaris el veto que recomana l'OMS

El ministeri creu, en canvi, que és un dispositiu d'interès contra el tabaquisme

MARÍA JESÚS IBÁÑEZ
BARCELONA

La Conselleria de Salut prohibirà aquest mateix estiu el consum als centres d'atenció primària i els hospitals públics catalans de cigarrets electrònics, uns dispositius d'aspecte semblant al dels cigarrets convencionals, però que substitueixen el tabac picat per una barreja d'aigua, glicerina, concentració de diferents aromes i propilenglicol (un tipus d'alcohol). La intenció és que altres administracions –i empreses privades afectades per la llei antitabac– emulin la mesura i l'apliquin a les seves

instal·lacions i edificis, com recomana l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

Vist «el buit legal» que hi ha al voltant d'aquests aparells, de recent implantació a Espanya, i vista també «la proliferació important» que estan tenint aquests dispositius i els seus punts de venda, la secretaria general de Salut Pública de la Generalitat creu que convé aplicar de seguida el «principi de precaució» i evitar-ne la utilització, la venda i la publicitat fins que hi hagi estudis científics que els avalin o els descartin, va dir Antoni Mateu, responsable d'aquest departament.

La contundent decisió de la Generalitat no acaba de coincidir amb la postura, bastant més moderada, del Ministeri de Sanitat que, a preguntes d'aquest diari, va destacar ahir les possibilitats terapèutiques que poden tenir aquests dispositius, que emeten vapor en comptes de fum. «La promoció i el creixement en l'ús dels cigarrets electrònics és de gran interès per a les autoritats sanitàries de la Unió Europea (UE), per la seva possible implicació amb la prevenció del tabaquisme i la protecció de la salut de la població».

Fonts ministerials van explicar, així mateix, que la Unió Europea treballa, des de ja fa un temps, «en una fórmula comuna per controlar aquests productes, en el termini més breu possible». El que preocupa més els responsables europeus de salut pública, van admetre, és la seva capacitat addictiva i el fet que, per la seva forma i la seva mida similar a un cigarret, puguin acabar contribuint a promocionar el consum de tabac.

NO HI HA RES PROVAT // Sigui com sigui, la Generalitat insisteix que «encara que les empreses que els comercialitzen diguin que són productes innocus i que ajuden a deixar de fumar, ni una afirmació ni l'altra estan científicament provades. No hi ha evidències empíriques sobre els efectes i només sabem que l'OMS recomana als usuaris que s'abstinguin

Sora Ourzat (esquerra) mostra a una clienta com utilitzar un cigarret electrònic, dimarts, a Barcelona.

Mostra de diferents models de cigarrets electrònics en una botiga de Barcelona.

de moda

PROLIFERACIÓ DE BOTIGUES

No hi ha dades. Ni tan sols estimacions, però l'evidència que el cigarret electrònic està de moda cau pel seu propi pes. Només cal fer una volta per qualsevol gran ciutat (Barcelona, per exemple) per comprovar com s'està convertint en un negoci puixant, a base de franquícies de diferents marques. «Ja hi deu haver unes 200 botigues», assegura l'encarregat d'un establiment de l'Eixample barceloní. Queda per veure, això sí, què se n'ha fet d'aquí uns mesos.

I és que, més enllà de les bondats o dels beneficis per a la salut (pendents del que diguin els científics), el cert és que el cigarret electrònic s'ha convertit en un fenomen en auge. Als Estats Units les vendes s'han triplicat en dos anys, mentre que a Itàlia el nombre de consumidors supera el mig milió.

els punts de fricció entre partidaris i detractors

1 ¿La substància que s'inhala és innòcua?

Mentre els partidaris d'aquest producte diuen que el líquid que s'inhala amb el cigarret electrònic (aigua, glicerina i propilenglicol) «és innocu», els experts adverteixen que aquest propilenglicol (un tipus d'alcohol) té propietats irritants i pot ser tòxic si es consumeix amb certa freqüència.

2 ¿Funciona com a mètode antitabac?

Encara que els seus defensors asseguruen que l'èxit del cigarret electrònic com a sistema per deixar el tabac està contrastat, els experts ho posen en dubte i recorden que no hi ha dades científiques sobre aquest punt. Avisen, també, que els consumidors inhalen diferents concentracions de nicotina.

3 ¿El fumador tornarà a estar ben vist?

Els creadors del cigarret electrònic han apostat pel disseny: han ideat tot tipus de complements, en tots els colors i per a tots els gustos. Vapejar està de moda. Els metges temen que això canviï la imatge social del fumador, que per fi havia deixat de ser vist com algú glamurós.

d'utilitzar-los mentre no hi hagi una certesa sobre això», va argumentar Esteve Fernández, cap de la Unitat de Tabaquisme de l'Institut Català d'Oncologia (ICO) i coordinador de la Xarxa Catalana d'Hospitals Sense Fum.

Tampoc es coneixen els efectes que aquest tipus de cigarrets tenen en les persones que conviuen amb els usuaris, els que en el cas del tabac es denominen fumadors passius, va advertir Fernández. «És un dispositiu que, ara mateix, està fora de tot control sanitari i alimentari», va insistir el facultatiu. Amb tot, va admetre, si finalment se'n prova l'eficàcia, com apunta el ministeri, «només caldrà que se'n reguli l'ús i la venda».

L'OMS també lamenta que aquests nous cigarrets electrònics (que en països com Itàlia, els Estats Units, Irlanda i el Regne Unit ja fa alguns anys que estan en auge) «estiguin tornant a socialitzar la imatge del fumador», va subratllar Fernández.

«Això passa just quan per fi havíem aconseguit reduir significativament el nombre de fumadors i, sobretot, quan s'havia aconseguit que la imatge d'una persona sostenint un cigarret i inhalant i expulstant fum deixés de ser

una cosa normal», va afirmar Joan Lozano, de la comissió tècnica de la Xarxa d'Atenció Primària Sense Fum.

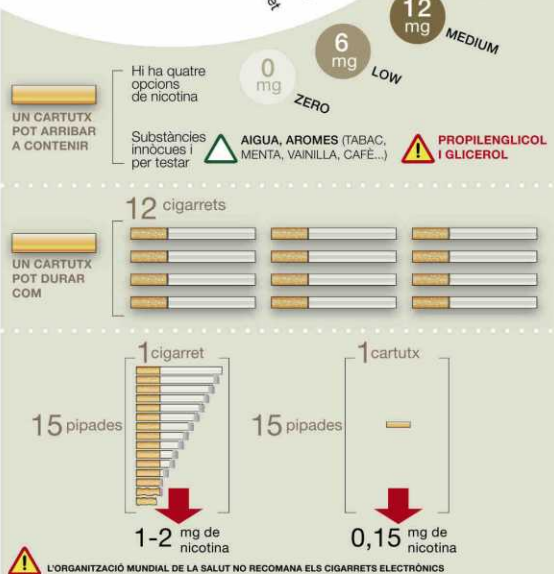
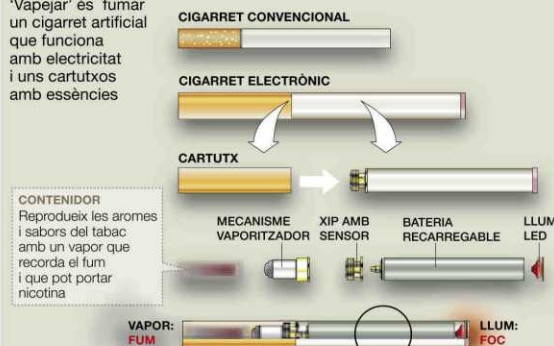
CONFUSIONS I CONFLICTES // A més, va afegir Lozano, s'estan començant a detectar situacions «de confusió i una certa conflictivitat», quan els cigarrets electrònics, que tenen una aparença molt semblant al cigarret convencional i que fins i tot produeixen una cosa que fàcilment es pot confondre amb el fum, són consumits en llocs en què el tabac està prohibit. En tot cas, va insistir l'expert, «hi ha altres alternatives per deixar de fumar».

«Nosaltres prediquem amb l'exemple, ara només s'ha d'esperar que altres administracions i particulars el segueixin», va resumir Mateu, que confia que el veto als cigarrets electrònics es converteixi, encara que sigui de manera preventiva, en una recomanació generalitzada «en tots aquells espais tancats subjectes a la llei 42/2010 o llei antitabac». Això inclou centres educatius, mitjans de transport i, per descomptat, bars i restaurants. De moment, el mes de setembre vinent, es començaran a veure pels hospitals i ambulatoris catalans nous rètols de prohibició específics per al cigarret electrònic. ■

SUCEDANIS DEL FUM

'Vapejar' és fumar un cigarret artificial que funciona amb electricitat i uns cartutxos amb essències

LES DADES I LES TIPOLOGIES VARIEN D'UNES MARQUES A ALTRES I PELS HÀBITS DELS USUARIS

L'ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT NO RECOMANA ELS CIGARRETS ELECTRÒNICS

«No serà pitjor que el tabac»

Els consumidors argumenten que el cigarret electrònic és més saludable i barat

M. J. I. BARCELONA

No saben si és bo o dolent -això que ho dictaminin els experts-, però «el que està claríssim és que sempre serà millor que fumar tabac», coincideixen tots. Els nous adeptes del cigarret electrònic, prófugs de les tabaques, defensen amb ardor el seu hàbit acabat d'adquirir: el consideren molt més saludable que la seva addicció anterior i, per descomptat, més barat. «Em surt infinitament millor de preu», afirma Xavi, que fumava des de fa 30 anys.

Algú li va parlar, fa gairebé dos mesos, del cigarret electrònic i ell, fart de la tos matinal i de sentir-se esclau de les tabaques, va decidir provar-ho. «Em va agradar entre altres coses perquè em van fer una espècie de pla personalitzat per anar reduint a poc a poc la dosi de nicotina. Ara ja estic consumint aromes, com la vainilla», relata. El cert és que el seu exemple s'ha estès i diversos companys seus de feina també han començat a vapejar (el nou verb de moda, que il·lustra l'exhalació de vapor que surt del cigarret electrònic).

«El sistema boca orel·la ha funcionat d'una manera sorprenent», corrobora Sora Ourzat, encarregada d'una de les moltes botigues que els últims mesos han obert a Barcelona. «Som una fillal de Let's Smoke, una marca italiana que ja fa 30 anys que està en actiu. Ho dic perquè crec que és injust que es parli del cigarret electrònic com d'una moda passatgera, sinó que ja hi ha una certa tradició en altres països», afirma.

Sora, que abans d'obrir la botiga va seguir un curs de formació a Itàlia, es considera acreditada per criticar, doncs, els venedors intrusos. «Això no es pot fer de qualsevol manera: el cigarret electrònic no es pot compatibilitzar amb el tabac. Aquesta gent que combina els dos hàbits no deixarà mai de fumar», crítica.

En quatre mesos

I encara que la Generalitat (i l'OMS) posen en dubte l'eficàcia del sistema en la lluita contra el tabaquisme, les estadístiques de la jove encarregada diuen que «el 99% dels que ho proven aconsegueixen abandonar el tabac». S'aconsegueix, prossegueix, «en tres o quatre mesos». Per als molt fumadors (més d'un paquet al dia), el recomanable és que el primer mes inhalin un preparat amb una con-

centració de 19 mil·ligrams de líquid per 1.000 mil·lilitres de líquid. El segon mes, la dosi es redueix a 12 i, el tercer, a 6. «Quan comença el quart mes, es deixa d'inhal·lar nicotina i es pot seguir amb aromes, que van des del xampany fins a la vainilla o la menta», explica Sora.

Núria forma part de l'1% dels clients de Sora que encara no ho ha aconseguit. Va trencar la disciplina el dia del seu aniversari. «Se'm va acudir celebrar-lo encenent un cigarret i allà la vaig capturar», admet. El seu no és un cas tan excepcional, apunta Esteve Fernández, cap de la Unitat de Tabaquisme de l'ICO, que adverteix dels riscos del propilenglicol, un dels components del líquid que s'inhala.

A més, afegí Maria Esteve, cap del servei de Medicina Preventiva de l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona, «la dosi allibe-

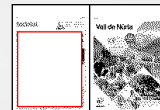
«Em van fer un pla personalitzat per reduir la dosi de nicotina», explica un usuari

Un dispositiu costa 60 euros, i el manteniment 20 o 30 euros mensuals més

rada de nicotina és desconeguda i pot variar en quantitat i concentració segons el producte». En la seva opinió, «el fet que semblin més segurs que el tabac convencional pot tenir l'efecte advers d'impedir el cessament definitiu del consum de tabac en adolescents, exfumadors, embarassades o cardíopates, que poden animar-se a provar aquests nous productes».

Malgrat tot Núria, la reincident, afirma que ho tornarà a provar. Entre altres raons, pel preu. Malgrat que la gamma de productes és molt àmplia i els preus molt dispars (també es poden comprar per internet), el cost d'aquest nou hàbit «és molt més econòmic que el del tabac tradicional». Un dispositiu costa al voltant de 60 euros i el manteniment mensual pot oscil·lar entre els 20 i els 30 euros. ■

SALUT

Primer front mèdic per frenar la moda de la cigarreta electrònica

PROHIBICIÓ Les cigarretes alternatives estaran vetades als centres sanitaris a partir de setembre **INCERTESA** El nou producte és menys tòxic que el convencional, malgrat que encara no se sap amb detall quins són els components que té

Redacció
BARCELONA

La moda de les cigarretes electròniques ha topat amb els primers detractors qualificats a Catalunya. La Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum i la Xarxa d'Atenció Primària sense Fum van recomanar ahir la prohibició d'aquesta nova variant del tabac als centres sanitaris, i van demanar que es reguli amb la mateixa llei que el tabac normal.

Ambdues organitzacions, amb el suport de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, sostenen que es desconeixen les conseqüències de les cigarretes electròniques, tant per als que les consumeixen com per als que inhalen el vapor que emeten. Per aquest motiu, a partir del setembre el seu ús es prohibirà a tots els hospitals catalans.

"L'aplicació serà la mateixa que amb el tabac convencional. Es prohibirà la seva utilització tant dins com fora dels centres", va dir ahir el cap de la Unitat de Tabaquisme de l'Institut Català d'Oncologia (ICO) i coordinador de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, Esteve Fernández.

Fernández va explicar que encara no hi ha estudis científics que hagin demostrat que el seu ús sigui una estratègia que contribueixi a deixar de fumar o que reduïxi els riscos del consum del tabac. Sí que hi ha indicacions, però, sobre el fet que són menys nocives, però no se sap amb detall quins són els components que contenen. El que sí que se sap és que el líquid que s'encarrega de crear

Una treballadora d'una botiga especialitzada en la venda de cigarretes electròniques ensenya el producte a una clienta ■ JUANMA RAMOS / ARXIU

La xifra

8.460

és el nombre de morts a l'any que es produeixen a Catalunya com a conseqüència del consum de tabac.

el vapor que reproduïx el fum té "propietats irritants i tòxiques".

Per tot això, el membre de la comissió tècnica de la Xarxa d'Atenció Primària sense Fum, Joan Lozano, va instar els legisladors que les cigarretes electròniques rebin "la mateixa consideració" que les convencionals i siguin regulades, també, per la llei anti-

La frase

"No hi ha informacions sobre la seguretat del seu ús"

Esteve Fernández
COORDINADOR DE LA XARXA CATALANA D'HOSPITALS SENSE FUM

tabac, amb l'objectiu de no malmetre la feina feta en l'última dècada, que ha permès anar reduint el consum de tabac. En aquest sentit, va alertar que aquests dispositius "estan fora del control sanitari o alimentari", i que s'estan comercialitzant des de botigues electròniques assegurant que "aquest producte ajuda a

deixar de fumar, quan encara no hi ha estudis que ho demostrin".

L'auge d'aquests aparells s'està estenent a Catalunya, seguint el mateix camí que en altres països, com ara el Regne Unit, Grècia, França o Itàlia. De fet, als EUA en només sis mesos s'ha duplicat el seu consum. En tractar-se d'un fenomen incipient a Catalunya encara no es disposa de xifres exactes del nombre de consumidors. De totes maneres, se sap que la venda d'aquest tipus de cigarretes s'ha incrementat en els últims mesos, tant per la venda a través d'internet com als comerços, alguns dels quals s'han especialitzat en aquest producte. ■

"Un pas enrere", segons Salut

El secretari de Salut Pública de la Generalitat, Antoni Mateu, va criticar ahir la proliferació d'aquest tipus de cigarretes al·legant que "han significat un pas enrere" en el procés de "desnormalització" del tabac. En aquest sentit, va lamentar que hi hagi persones que, gràcies a aquests dispositius, "puguin fumar en llocs on actualment està prohibit".

Mateu va recordar, però, que la normativa sobre el consum de tabac és una competència del govern estatal i, per tant, la Generalitat només pot prohibir el seu ús "als nostres centres, aplicant la mateixa normativa que la

lleï antitabac". El cap de Tabaquisme de l'ICO va voler deixar clar que "fumar mata" i va dir que "una persona mor cada hora per temes relacionats amb el tabac". Per aquest motiu, va subratllar que normalitzar el tabaquisme és negatiu i que, per això, se situen "clarament en contra de l'ús de les cigarretes electròniques".

Antoni Mateu va reconèixer, a més, que l'increment d'aquest tipus de dispositius "no és exclusiu de Catalunya, sinó que s'ha donat en altres països, com ara Holanda, els EUA o el Regne Unit", i va assegurar que en alguns ja s'han pres mesures. ■

Lluita antitabac

Salut prohibeix els cigarrets electrònics als centres sanitaris

ARA * BARCELONA

Desconeixement dels efectes

El consum de cigarrets electrònics quedarà prohibit als hospitals catalans a partir del mes de setembre, després que la Xarxa Catalana d'Hospitals Sense Fum i la Xarxa d'Atenció Primària Sense Fum hagin recomanat que no es facin servir perquè se'n desconeixen els efectes concrets per a la salut -tant per als consumidors com per als que inhalen el vapor que emeten- i perquè poden contribuir, asseguren, a tornar a socialitzar el consum de tabac. Als hospitals s'hi col·locaran cartells informant de la prohibició d'aquests cigarrets. "L'aplicació serà la mateixa que amb els cigarrets convencionals, prohibir el seu ús tant dins com fora dels hospitals, on és més complicat que es compleixi perquè sempre hi ha algú que se salta la normativa", va remarcar ahir el cap de la unitat de tabaquisme de l'Institut Català d'Oncologia (ICO) i coordinador de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, Esteve Fernández.

El secretari de Salut Pública de la Generalitat, Antoni Mateu, va lamentar ahir que la proliferació dels cigarrets electrònics "ha significat un pas enrere" perquè s'havia aconseguit "la desnormalització del tabac i amb l'aparició d'aquest tipus de cigarrets hi ha persones que fumen aquests dispositius en llocs en els quals està prohibit". Mateu va concretar, però, que la normativa sobre consum de tabac és competència del govern espanyol i que la Generalitat "l'únic" que pot fer és prohibir-los als seus centres aplicant la mateixa normativa que la llei antitabac, i recomanar que no es facin servir.

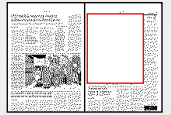
Consum a l'alça

L'ús de cigarrets electrònics s'està estenent a Catalunya, seguint el camí de països com el Regne Unit o Itàlia. Tot i que no es disposa encara de les xifres catalanes, la Xarxa d'Atenció Primària sense Fum i la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum han cregut necessari donar el toc d'alerta. Asseguren que no hi ha estudis científics que hagin demostrat que el seu ús sigui una estratègia que contribueixi a deixar de fumar o redueixi els riscos de consum de tabac. Sí que hi ha indicacions que aquests cigarrets són menys tòxics però no hi ha, asseguren, una informació conclouent sobre la seguretat del seu ús.

Els hospitals catalans prohibiran al setembre el consum de cigarrets electrònics. XAVIER BERTRAL

Els metges temen que l'«e-cigarret» faci retrocedir la normalitat sense tabac

Els centres sanitaris catalans prohibiran l'ús del producte mentre no n'hi hagi regulació

CHARLES PLATIAU / REUTERS

El cigarret electrònic emet vapor i pot contenir nicotina o no

ANA MACPHERSON
Barcelona

L'ús de cigarrets electrònics als espais públics, on no es pot fumar des de la llei del tabac del 2010, pot canviar el panorama de normalitat sense fum que s'havia assolit. Aquest és el temor que expressen els experts de l'Agència Catalana de Salut Pública, dependent de la Generalitat, i els responsables de les xarxes d'hospitals i centres d'assistència primària sense fum.

“El gran avenç viscut en els últims anys, aquesta normalització de la vida pública sense fum i que ja ha produït clars beneficis en la salut de la població, sobretot entre els fumadors passius, podria retrocedir per aquesta falta de regulació”, adverteix el secretari de Salut Pública Antoni Mateu. “No sabem encara si aquest producte és

nociu o no, no sabem què conté, ni si realment servirà d'ajuda per reduir el tabac, com diuen els seus promotors, però si es tornen a veure cigarrets en els espais públics, encara que siguin de vapor, potser perdem aquesta normalitat: el 70% de la població no fuma”, recorda el doctor Esteve Fernández, responsable de la unitat de tabaquisme de l'Institut Català d'Oncologia (ICO) i coordinador de la xarxa d'hospitals sense fum. Aquesta organització i la xarxa de centres de primària han acordat que als hospitals i ambulatoris de Catalunya no es pugui utilitzar el cigarret electrònic mentre no estigui regulat. “Ja els hem vist en centres hospitalaris”.

La llei antitabac del 2010 s'aplica sense conflictes aparents en tots els espais públics i entre els beneficis s'assenyala

una reducció de l'11% dels infarts de miocardi deguts a l'exposició al fum dels altres.

Però aquest cigarret que emet vapor amb nicotina o sense i algun altre sabor és encara un producte carregat d'incògnites

El contingut del cigarret electrònic no té control sanitari i se'n desconeixen els efectes

que pot ser un perill per a la salut o un aliat per reduir el dany del tabac. “L'aparell vaporitza una barreja de nicotina, en quantitats variables, cosa que crea un problema a les persones addictes a la nicotina. També porta propilenglicol, un alcohol utilit-

zat en fàrmacs nebulitzadors. I no sabem quin efecte pot tenir aquest alcohol que fins ara s'ha provat en tractaments que s'apliquen tres vegades al dia durant una setmana, no amb el ritme del tabac”, explica l'expert en tabaquisme. Sí que saben que és un líquid irritant.

Però tampoc no volen tancar-se: “Només necessitem temps per saber si hi ha riscos i si és útil per reduir el tabac. Perquè el problema és aquest desconeixement, que els fabricants no expliquin què contenen, ja que no hi estan obligats davant l'absència de regulació”.

Als fumadors que preguntin per aquesta opció, els experts recomanen que se'ls aconselli el mateix que quan es pregunta per mètodes alternatius sense evidència científica: que hi ha mitjans per ajudar a deixar de fumar que funcionen. “Amb èxits que van des del 30% al 50%”, reconeixen, depenent del temps que els dediquin el pacient.

Als EUA s'ha duplicat els últims sis mesos el nombre d'usuaris dels e-cigarrets, un producte electrònic que es pot trobar entre memòries USB i altres dispositius electrònics. Ja ha arribat a un 10% dels fumadors, que l'utilitzen majoritàriament en combinació amb el tabac. “Els més utilitzats són els que contenen nicotina, perquè el que no en porta agrada menys”.

Els especialistes no l'equiparen al tabac, lògicament, perquè encara que hi hagi possibilitats d'emissions tòxiques a causa del vapor, no aporten els centenars de substàncies tòxiques que es produeixen durant la combustió dels cigarrets. El que els preocupa és fer marxa enrere amb un producte que s'assembla tant a un cigarret. “Perquè els cigarrets, el tabac, causen una mort cada hora a Catalunya: 9.500 persones cada any moren per malalties directament relacionades amb el tabac, de les quals gairebé 800 van emmalaltir pel fum dels altres”.

A PARTIR DE SEPTIEMBRE

Prohibirán el uso de cigarrillos electrónicos en los hospitales catalanes

ABC
BARCELONA

A partir del próximo mes de septiembre se prohibirá en los hospitales catalanes el consumo de cigarrillos electrónicos, según anunció ayer la Red Catalana de Hospitales sin Humo y la Red de Atención Primaria sin Humo. El jefe de la Unidad de Tabaquismo del Instituto Catalán de Oncología (ICO) y coordinador de esta red, Esteve Fernández señaló que «no tenemos evidencia de la seguridad de su uso, no sabemos los efectos que puede tener el vapor que sale de estos dispositivos ni el efecto que puede tener en las personas que rodean al fumador», informa Efe.

Al amparo de un vacío legal, la venta de este tipo de cigarrillos se ha incrementado en los últimos meses tanto por Internet como en las tiendas.

El secretario de Salud Pública de la Generalitat, Antoni Mateu, lamentó que la proliferación de este tipo de cigarrillos «ha significado un paso atrás porque habíamos conseguido la 'desnormalización' del tabaco. Con la aparición de este tipo de cigarrillos hay personas que fuman este tipo de dispositivos en lugares en los que está prohibido».

Mateu recordó que la normativa sobre el consumo de tabaco es una competencia del gobierno central y por lo tanto la Generalitat no puede prohibir su uso. «Lo único que podemos hacer es prohibirlo en nuestros centros, aplicando la misma normativa que la Ley Antitabaco, y recomendar que no se usen», señaló.

«Crear confusión con los cigarrillos electrónicos y normalizar el tabaquismo es negativo y por ello nos posicionamos claramente en contra de su uso», señaló el jefe de la unidad de Tabaquismo del ICO. Mateu reconoció que la proliferación de cigarrillos electrónicos «no es exclusiva de Cataluña sino que se ha dado en otros países como Holanda, EEUU o el Reino Unido», aunque aseguró que en algunos de estos países se han tomado medidas legales en contra de su uso.